

ДЖУРАЄВА О. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У наукових дослідженнях будь-якого аспекту різноманітних і різноспрямованих сучасних процесів глобалізації, обов'язково вивчається роль і функції держави, що змінюються у зв'язку з цим. Це, напевно, єдиний аспект, що привертає увагу як прибічників, так і супротивників глобалізації. Думки дослідників розрізняються лише мірою розкиду: від повної переконаності в поступовому відмиранні держави як інституту до не менш повної переконаності в тому, що вплив національних держав тільки зростатиме.

Стрімкий розвиток процесів глобалізації й регіональної інтеграції актуалізує дослідження функцій держави та сприяє більш чіткому усвідомленню механізму взаємодії національних урядів з інтеграційними інститутами щодо вирішення найбільш важливих для суспільства завдань.

У наукових працях, присвячених об'єднанчому процесу в Європі, абсолютна більшість публікацій прямо або опосередковано присвячена обговоренню економічного аспекту інтеграції, що цілком природно, адже цей процес розпочався з міждержавної взаємодії в економічній сфері і досі правове регулювання економічних відносин залишається головним пріоритетом наднаціональних інститутів, оскільки саме від успіху в цій сфері залежить життєдіяльність Європейського Союзу [4, с. 105].

Можна виділити такі атрибутивні риси глобалізму: становлення світової фінансово-економічної та політико-правової системи; зростання фінансових та інформаційних транскордонних потоків, непідвладних державному регулюванню й контролю; поступове ослаблення національно-державного суверенітету; зростання взаємозалежності між внутрішніми та зовнішніми політичними, економічними, інформаційними, культурними та іншими процесами у функціонуванні держави. Тобто підґрунтям глобалізму є глобальна економіка та наднаціональне політичне регулювання з боку міжнародних інституцій (ООН, «Велика вісімка», транснаціональні корпорації, світове громадянське суспільство).

Сьогодні, використовуючи ідеї «універсального еволюціонізму» і категоріальний апарат синергетики, яка претендує на статус основи сучасної наукової картини світу, глобалізацію інтерпретують, наприклад, як «об'єктивну еволюцію геобіосоціосистеми» або як «цільову

функцію» нелінійного процесу самоорганізації «соціальної системи» в «надскладний організм — мегасоціум», який, будучи «представленим локальними соціальними організаціями (соціумами)», у свою чергу, «має ідеальну програму життєвого циклу»: «проходить стадії зародження, становлення і вмирання» [1, с. 65–66]. У межах цієї, як багато хто вважає, нової парадигми історичного знання, глобалізація людства тлумачиться як етап «універсальної» чи «глобальної історії», що має циклічний характер [2, с. 199].

Будь-яка сучасна демократична країна певною мірою бере участь у таких глобальних процесах як світова інфляція, управління правами власності, розподіл та захист публічних благ у глобальному масштабі тощо. Поступово така діяльність буде все більш активною та спрямованою на регулювання процесу глобального виробництва з метою забезпечення власних економічних інтересів. Це, у свою чергу, потребуватиме створення нового механізму регулювання сфери економічних інтересів держави, який би, загалом, підвищив роль та забезпечив використання сучасних технологій державного управління, а також врахував вплив відповідних міжнародних чинників. Створення асоціацій та зон вільної торгівлі, митних союзів, підписання на рівні держав цілої ряду угод про лібералізацію фінансових ринків, все це створює значні обмеження зовнішньоекономічної політики держави та проведення необхідних заходів консолідації національних господарств. За таких умов виникає необхідність створення належної протизваги внутрішньодержавного управління.

Економічною функцією держави як регулюючого інституту є забезпечення функціонування оптимального економічного та інституційного режиму, який для досягнення суспільних цілей та реалізації національного економічного інтересу забезпечує конкурентоспроможний економічний розвиток. Реалізація цієї функції здійснюється шляхом економічної політики з використанням механізмів законодавчої, виконавчої, судової та контрольно-наглядової діяльності. Економічні функції держави як регулюючого інституту можуть бути постійними та тимчасовими залежно від етапу її економічного розвитку, а найбільш динамічно трансформованими є економічні функції держави відповідно до сфер її діяльності та напрямів впливу, які традиційно поділялись на внутрішні та зовнішні економічні функції держави, розвиваються в міру ускладнення процесів економічного розвитку та зміни характеру взаємодії між національною економікою та глобальним середовищем [3, с. 42].

Взявши до уваги той факт, що глобалізація, насамперед, пов'язана із посиленням конкуренції, взаємодії та взаємозалежності економічних, фінансових процесів у світі між різними суб'єктами, інтернаціоналізацію ринків, посиленням впливу ТНК, пануванням наддержавних структур, які створюються в результаті економічної інтеграції держав,

поглиблення міжнародного поділу праці, цілком закономірно, що процес глобалізації істотно позначається на економічній і фінансовій сферах, відповідно — на реалізації економічної функції держави.

Список використаних джерел

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман ; пер. з англ. І. Андрушенка; за наук. ред. М. Винницького. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 109 с.
2. Бьюкенен П. Дж. Смерть Запада : пер. с англ. / П. Дж. Бьюкенен. – М. : Изд-во АСТ, 2003. – 446 с.
3. Свиридюк Н. П. Трансформація економічної політики держави в умовах глобалізаційних тенденцій сучасного розвитку / Н. П. Свиридюк // Юридичний вісник. – 2014. – № 3(32). – С.41- 45.
4. Яковюк І. В. Економічна функція держави і роль Європейського Союзу в її реалізації / І. В. Яковюк // Право та інновації. – 2014. – № 4(8). – С.105- 110.

СКУРІХІН С. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВА КУЛЬТУРА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ РАКУРСІ

Дослідженню правової культури в юриспруденції приділяється велика увага, але теоретичні аспекти правової культури військовослужбовців у науковій літературі розроблені недостатньо. Тому питання сутності правової культури військовослужбовців Збройних Сил України, її зовнішніх проявів і соціального призначення заслуговують самого детального вивчення. У цьому зв'язку велике практичне значення набувають динамічні складові правової культури військовослужбовців, які розкриваються у функціональному ракурсі.

Специфіка військової служби й завдань, покладених на збройні сили, накладають свій відбиток і визначають особливості функціонування правової культури військовослужбовців. На нашу думку, варто виділяти наступні функції правової культури військовослужбовців: інформаційно-правову, регулятивну, комунікативну, ціннісно-нормативну, правосоціалізаційну.

Під час вивчення культури найважливіше значення приділяється інформації як засобу передачі соціокультурного досвіду від покоління до покоління. Культура при цьому являє собою особливий тип інформаційного процесу. Вся накопичена інформація про правові артефакти